

כו א מיי פ"ו מהלכת
מוקי ממון הלכה ד'
כו ב ג מיי שם הלכה ג'
בח ד מיי שם הלכה ו'
וע"ש במ"מ:

א) ז"ל אמרי' יעב"ך,
ב) [לקמן מ: א.] א [לעיל ית.
לקמן מה: ד.] ד) כ"ס: כ' דהא
שמעין,

הגהות הב"ח
א) תוס' ד"ה דאי אמרת
וב' או אם יודע הוא
בעלמו שפסע:

ממנעי ולא עבדי. אפוטרופוס: מענייט אפוטרופוס. שלא שמרהו כראוי: והוורין ונפרעין מן היסומים לני גדלי. דאי לא ממנעי ולא עבדי: חזר לסמוסו. לקמן מפרש מאי קאמר: מאי הרי הוא כסמוסו דקאמר סומכוס. ברישא: אילימא דלא מייעד. בשלש נגיחות לשלם מעלייה כשהועד: הא

מדקסני סיפא נפקתה החרש חזר לסמוסו. דקסבר רשות משנה מכלל דמעיקרא אייעד ליה: הרי הוא כסמימוסו. דלא גבי נגיחות תמות מיניה דאין מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו: רשות משנה. הרשות שנסתנה לה שילא מידי אפוטרופוס וכנס לרשות בעלים משנה את העדאמו: ה"ג ר' יעקב משלם ח"נ: במאי עסקינן. דאכטריך ליה למימני ח"נ ולא תנא רבי יעקב מחייב: אי דעבד ליה שמירה. מעולה ונפרעה בלינה או שפרעה לטעין משום הכי פטר ליה מנוק שלם כלל כלל לא בעי לשלומי: ואי דלא עבד ליה שמירה. מעולה כוליה נוק בעי לשלומי: שמירה פחותה. נעל בפניה כראוי ואמרינן [לקמן] (ד' נה): דלת שיכולה לעמוד ברות מנאיה וכו' כראוי והיינו שמירה פחותה אלל רוח שאינה מנאיה ואכטריך לאשמועינן דמשתלם ח"נ ולא כולו ולאפוקי מהני תנאי דפליגי בשיליה פירקין [מה:]: דאזכא למ"ד דפטור ואיכא דמחייב ליה נוק שלם ואשמועינן הכא דרבי יעקב סבר לה כרבי יהודה דלאמר בשיליה פירקין [שם] צמועד סגי ליה בשמירה פחותה דמייתרי ביה קראי ומפטור מנוק שלם ומיהו בחאי נוק מחייב כדאמרינן לקמן [שם] לא פטר ר' יהודה אלא על כד העדאה שבו אצל כד תמות במקומה עומדת ותם לא סגי ליה בשמירה פחותה דלא מייתרי ביה קראי ואע"ג דהך זד תמות מגופיה משתלם אית ליה לר' יעקב מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופיה כרבנן דפליגי עליה דסומכוס לעיל: ולא פליגי. ר' יעקב ורבי יהודה: ולאצני דאמר פליגי במאי פליגי. אי בתם לא קאמר רבי יהודה נ"ש ואי צמועד ושמירה פחותה הא שמעינן ליה לרבי יהודה אפילו בשור של פיקח ח"נ ותו לא ואי יעקב נטריה כלל מאי טעם דר' יעקב: ולא נטריה כלל. וקאמר רבי יהודה נ"ש החאי מן העלייה והחאי מן גופו דשמעינן לרבי יהודה לקמן דכל תם ונעשה מועד זד תמות במקומה עומדת ומגופו נגדיה והאי אע"ג דלית ליה בעלים בני דעה מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו זד תמות: ורבי יעקב סבר לה כרבי יהודה כדא. דכל תם ונעשה מועד זד תמות במקומה עומדת לגבות מגופו הלכך הכא פטור מלד תמות דבהך פליג עליה דקסבר אין מעמידין אפוטרופוס לתם כו': בשלמא לאצני דאמר פליגי שפיר. מוקי לה צמועד למתנתא קמיתא דבתם ליכא לאוקמא לאשמועינן דמעמידין

ממנעי ולא עבדי רבי יוסי בר הנינא אמר מעליית אפוטרופוס *והוורין ונפרעין מן היסומים לני גדלי ומעמידים להן אפוטרופין לתם לגבות מגופו תנאי היא דתניא שור שנתחרשו בעליו ושנשתמו בעליו ושהלכו בעליו למדינת הים יהודה בן נקוסא אמר סומכוס הרי הוא בתמותו עד שיעידו בו בפני הבעלים וחכ"א *מעמידין להן אפוטרופין ומעידין בהן בפני אפוטרופין נתפקח החרש נשתפה השומה והגדיל הקטן ובאו בעליו ממדינת הים יהודה בן נקוסא אמר סומכוס חזר לתמותו עד שיעידו בו בפני בעלים רבי יוסי אמר הרי הוא בחזקתו *אמר מואי הרי הוא בתמותו דקאמר סומכוס אילימא דלא מייעד כלל הא מדקתני סיפא חזר לתמותו מכלל דאייעד אלא מאי הרי הוא בתמותו הרי הוא בתמימותו דלא מחסרינן ליה אלמא אין מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו וחכמים אומרים מעמידין להן אפוטרופוס ומעידין להן בפני אפוטרופוס אלמא *מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו וסיפא במאי קמיפלגי *רשות משנה איכא בינייהו סומכוס סבר רשות משנה ור' יוסי סבר רשות אינה משנה ת"ר שור חרש שוטה וקטן שנגח רבי יעקב משלם ח"נ ר' יעקב מאי עבידתיה אלא אימא רבי יעקב אומר משלם ח"נ במאי עסקינן אי בתם פשיטא דכ"ע נמי ח"נ הוא דמשלם ואי במועד אי דעבדי ליה שמירה כלל כלל לא בעי לשלומי ואי דלא עבדי ליה שמירה כוליה נוק בעי שלומי אמר רבא לעולם במועד והכא במאי עסקינן דעבדי שמירה פחותה ולא עבדי ליה שמירה מעולה ורבי יעקב *סבר לה כרבי יהודה דאמר צד תמות במקומה עומדת וסבר לה כרבי יהודה דאמר מועד סגי ליה בשמירה פחותה וסבר לה כרבנן דאמרי מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו א"ל אבוי ולא פליגי והתניא שור של חרש שוטה וקטן שנגח ר' יהודה מחייב ור' יעקב אומר ח"נ הוא דמשלם אמר רבה בר עולא מה שמחייב ר' יהודה פירש ר' יעקב ולאבוי דאמר פליגי במאי פליגי אמר רך הב"ע במועד ולא נטריה כלל ר' יעקב סבר לה כר' יהודה כדא ופליגי עליה כדא סבר כר' יהודה כדא דאילו ר' יהודה סבר צד תמות במקומה עומדת ופליגי עליה כדא דאילו רבי יהודה סבר מעמידין להן אפוטרופוס לתם לגבות מגופו ור' יעקב סבר אין מעמידין ולא משלם אלא פלגא דמועד אמר ליה רב אחא בר אבוי לרבנא בשלמא לאבוי דאמר פליגי שפיר אלא לרבא דאמר לא פליגי אדמוקי לה במועד נוקמא בתם אי

טעמא בהניזקין (גיטין דף נב: ושם) אצל כאל כאל דשלא בשביל היסומים ממנין אותו דטוב היה להם שלא היה להם אפוטרופוס אלא בשביל תקנת העולם ממנין אותו כדי שישמור השור שלא יגח אי אמרת דמשלם ממנעי ולא עבדי וצירושלמי בהנזקין אמר אמיל דר' יוחנן כרבנן בתמיה אפילו יסבור כאצא שאל דאמר מינוהו צ"ד ישבע בעי ההוא בר אינש למיתב וזוי בגין דמתקרי מהימן כלומר לא ימנע בשביל כך אם יהיה זקוק לפרוע אם ישע דשמח הוא שנחשב כזק לנאמן כשצ"ד ממנין אותו אצל גבי שור אין נחשב לנאמן בשביל מנוי זה שאין זה בשביל תקנת יסומים אלא בשביל שלא יזיק לעולם ואין נחשב אלא כשומר בעלמא ששומר השור שלא יזיק ורבי יוסי צ"ח כאצא שאל אפילו יסבור כרבנן אדם מצריח עלמו מן השבעה ואין אדם מצריח עלמו מן התשלומין כלומר בשביל השבעה יהיה מננע שבעולם כריך לישבע שלא עיכב כלום משלהם ונראה דאפילו נאצד דבר משל יסומים שלא ישבע שלא פסע אלא כן יהיו מננעים אצל בזה אין חושש אם יש עדים או אם מודה *הוא בעלמו שפסע לא ימנע אם מוקיקין אותו לשלם: *אי בתם פשיטא. וכ"מ דאשמועינן דמעמידין אפוטרופוס לתם א"כ ה"ל למתני ר' יעקב מחייב ותו לא ומדנקט ח"נ משמע דאכטריך דלא נימא נוק שלם:

ו*לא משלם אלא פלגא דמועד. ורבה לא בעי לשנויי הכי מדלא קתני ר' יהודה אומר חייב נ"ש ור' יעקב אומר ח"נ ועוד דמשמע ליה לרבא דכיון דלא נטריה כלל ה"ל למתני אין משלם אלא חצי נוק שזהו החדוש ומדקאמר משלם ח"נ משמע דקמ"ל דמשלם אפילו ח"נ אצל השתא דנטריה שמירה פחותה חידוש הוא דקמ"ל דמשלם אפילו ח"נ ועוד דמשמע ליה ח"נ מגופו כסתם ח"נ דכלל מקום: *אדמוקין *ה במועד *אוקמיה בתם. תימה דמעיקרא הוה פריך אי בתם פשיטא ולא הוה צעי למימר דתתא לאשמועינן דמעמידין אפוטרופוס לתם כדפי' לעיל דאם כן ה"ל למימר רבי יעקב מחייב והשתא פריך לאוקמיה בתם וי"ל דהשתא דאסיק אדעתיה דאמר זד תמות במקומה עומדת לא מני למתני רבי יעקב מחייב דאכטריך להזכיר ח"נ לאשמועינן דמעמידין אפוטרופוס לתם ואי הוה תני מחייב הוה מוקמינן לה צמועד אצל תם פטור דאין מעמידין אפוטרופוס לתם ואכטריך לאשמועינן דמועד משלם נ"ש לאפוקי ממ"ד זד תמות במקומה עומדת אצל מעיקרא דלא הוה אסיק אדעתיה זד תמות כו' פריך שפיר אי בתם פשיטא דאי לאשמועינן מעמידין אפוטרופוס לתם אלא תני מחייב והוה מוקמינן ליה בתם דלמועד לא אכטריך: שור

אפוטרופוס לתם לאשמועינן) ליה צמתיתא צתרייתא דאמר אין מעמידין הלכך ע"כ קמיתא נמי צמועד ולא נטריה כלל ומשלם ח"נ דמועות: אלא לרבא דאמר לא פליגי. ואית ליה לר' יעקב מעמידין אפוטרופוס לתם: אדמוקי לה. לקמיתא צמועד לוקמא בתם: אי